

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6CdoPr/10/2023
Identifikačné číslo spisu:	1112213378
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2024
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1112213378.4

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu H. U., narodeného X. Y. XXXX, X., G. U. XX, U. G. B., zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mandzák a spol., s.r.o., Bratislava, Zámocká 5, IČO: 35 943 882, proti žalovanej GCCL Slovakia s.r.o., Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Krížna 6, IČO: 36 842 656, zastúpenej splnomocnenkyňou MAREK PARTNERS s.r.o., Bratislava, Mudroňova 51, IČO: 47 960 264, o neplatnosť výpovede a iné, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV (predtým na Okresnom súde Bratislava I) pod sp. zn. 18Cpr/3/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. mája 2023 sp. zn. 5CoPr/4/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 30. mája 2023 sp. zn. 5CoPr/4/2022 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Bývalý Okresný súd Bratislava I (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11. januára 2022 č. k. 18Cpr/3/2012-1022 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca voči žalovanej domáhal určenia neplatnosti a/ výpovede z pracovného pomeru, danej mu listom žalovanej z 23. februára 2012 a b/ okamžitého skončenia pracovného pomeru, daného mu ďalším listom žalovanej zo 6. marca 2012; určenia ďalšieho trvania svojho pracovného pomeru v zmysle pracovnej zmluvy z 1. mája 2009 a náhrady mzdy, naposledy vyčíslenej sumou 182.035,96 € s príslušenstvom (okrem náhrady trov konania). Vyslovil tiež, že žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (s tým, že o výške náhrady bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník). Už na tomto mieste sa javí vhodné uviesť, že takto rozhodol rovnako ako jeho skorším rozsudkom z 18. júna 2015 č. k. 18Cpr/3/2012-541, ktorý však Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (uznesením z 22. novembra 2019 sp. zn. 5CoPr/7/2019, vydaným potom, čo potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu z 25. októbra 2016 sp. zn. 5CoPr/14/2015 bol zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie jemu uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky - ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“ - z 13. februára 2019 sp. zn. 7Cdo/226/2017). Tento rozsudok odôvodnil právne ustanoveniami § 1 ods. 1 - 3, § 7 ods. 3, § 9 ods. 1 a 2, § 10 ods. 1, § 11 ods. 1, § 14 ods. 2, § 42 ods. 1 a 2 a §§ 43, 46 a 47 ZP (Zákonníka práce č. 311/2001 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení) a §

1, § 66 ods. 3, § 133 ods. 1 a § 261 ods. 3 ObchZ (Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení). Vecne mal za to, že aj po doplnení dokazovania v intenciách pokynov odvolacieho súdu bol namieste záver o absencii pracovnoprávneho vzťahu medzi stranami sporu (so statusom žalobcu ako zamestnanca a žalovanej ako zamestnávateľa). Žalobca totiž ani v konaní prebiehajúcim po zrušení skorších rozhodnutí nepreukázal, že náplň práce v rámci jeho zmluvne dojednejanej pracovnej činnosti regionálneho generálneho riaditeľa (manažéra) žalovanej sa neprekrývala s činnosťou konateľa spoločnosti (funkcie žalobcom taktiež v minulosti zastávanej) a spĺňala všetky právne charakteristiky závislej práce. Opačný záver než ten, že druh práce vymedzený vo všetkých predložených pracovných zmluvách (datovaných 21. decembra 2007, 10. januára 2008 a 1. mája 2009) zodpovedal obchodnému vedeniu spoločnosti, nevyplyval ani z výsluchov žalobcu a svedka G. S. (ktorý žalobcu na pozícii konateľa žalovanej nahradil a na jej strane ostatnú zmluvu zhora podpísal, avšak v čase uzavretia žiadnej z pracovných zmlúv zhora konateľom spoločnosti nebol, ako prevádzkový riaditeľ žalovanej oprávnenie na podpis bez ďalšieho nemal a ani jeho poverenie na taký úkon produkovanými dôkazmi preukázané nebolo). Žalobca teda ani po doplnení dokazovania súd nepresvedčil, že by v individuálnom pracovnoprávnom vzťahu vykonával pre žalovanú, v jej mene a na základe jej pokynov aj inú pracovnú činnosť ako činnosť konateľa spoločnosti. Pokiaľ šlo o tvrdený presah nad výkonu funkcie konateľa, spočívajúci v kontrahovaní (žalobcom) záväzkových vzťahov pre tretie subjekty (spoločnosti skupiny R. S.), tento podľa súdu prvej inštancie z pracovných zmlúv nevyplyval a aj keby to bolo naopak, nebola by splnená podmienka výkonu zvislej činnosti v mene a podľa pokynov zamestnávateľa, pretože tu šlo o výkon činnosti pre inú fyzickú a právnickú osobu (žalobca pokyny nedostával od jediného spoločníka a zakladateľa žalovanej, ale iných osôb - J. U., reprezentujúcej inú spoločnosť sídliacu v X.) a nešlo ani o vzťah nadriadenosti a podriadenosti, na čom nič nemenilo ani evidovanie žalobcu ako zamestnanca žalovanej (pre účely sociálneho poistenia) Sociálnou poisťovňou (skutočnosť bez ďalšieho nesvedčiaca o existencii pracovnoprávneho vzťahu).

2. Odvolací súd rozsudkom z 30. mája 2023 sp. zn. 5CoPr/4/2022 i tento rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 aj 2 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „CSP“) potvrdil. I tentoraz dominantnú časť odôvodnenia jeho rozhodnutia reprezentovala pomerne rozsiahla reprodukcia rozsudku súdu prvej inštancie a najmä jeho odôvodnenia (prvých 47 z celkom 60 bodov odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu), popri ktorej a nadväzujúcej reprodukcii obsahu odvolania (bod 48), vyjadrenia žalovanej (bod 49), repliky žalobcu (bod 50) a dupliky žalovanej (bod 51), všetkého v rozsahu 26 husto písaných strán textu, na ploche cca 3 ďalších strán (a zvyšných 9 bodov odôvodnenia) uviedol odkazy na použité ustanovenia CSP (naprieč bodmi 52 až 54), konštatovania o prejednaní ním veci bez pojednávania a o neopodstatnenosti odvolania (bod 52); závery o riadnom zistení súdom prvej inštancie skutkového stavu, vykonaní dokazovania v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a správnom zhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania aj jeho správnych skutkových i právnych záveroch vrátane ich náležitého, jasného a výstižného odôvodnenia (bod 53) a skutočnosť stotožnenia sa v celom rozsahu i s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a obmedzenie sa na konštatovanie správnosti týchto dôvodov (bod 54). Špecificky k odvolacím námietkam zaujal stanoviská k problému evidencie žalobcu ako zamestnanca Sociálnou poisťovňou (bod 55), k otázke pracovnej zmluvy z 1. mája 2009 a k jej podpisu G. S. (bod 56) a k problému preukázania či nepreukázania krytia sa činnosťou žalobcu vykonávaných týmto z pozície konateľa a regionálneho generálneho manažéra (bod 57). V prvom prípade poukázal na definíciu závislej práce v ZP, na len administratívny a registračný charakter evidovania žalobcu Sociálnou poisťovňou ako zamestnanca v pracovnom pomere a na nezaobranie sa Sociálnou poisťovňou posudzovaním platnosti založenia pracovného pomeru, pretože toto patrí do pôsobnosti súdov, tieto svoje viac-menej všeobecné úvahy však doplnil tiež ďalšou (už konkrétnou) znejúcou tak, že „uzatvorený pracovný pomer žalovaná žiadnym spôsobom nereflektovala pri jeho odmeňovaní, keďže žalobcovi finančné prostriedky zo závislej činnosti neposkytovala“ (predposledná veta bodu 55 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu), hoci súd prvej inštancie mal v tejto súvislosti konštatovať presný opak (tu porovnaj časť textu približne uprostred bodu 65 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie v znení „... pri jeho odmeňovaní na tieto skutočnosti“ (rozumej žalovaná) „žiadnym spôsobom nereflektovala, keď potvrdila, že žalobcovi iné finančné prostriedky mimo tých, ktoré boli evidované ako príjem zo závislej činnosti, počas výkonu funkcie ... neposkytla“). V druhom sa prakticky

stotožnil so záverom o neexistencii oprávnenia G. S. na podpis pracovnej zmluvy so žalobcom z 1. mája 2009, keď sa tak stalo pred jeho vymenovaním do funkcie konateľa žalovanej, za stavu jeho podriadenosti žalobcovi a pri nepreukázaní jeho poverenia tak urobiť, v ktorej časti dôkazné bremeno ťažilo žalobcu a už súd prvej inštancie túto námietku (?) vyčerpávajúco odôvodnil. V treťom prípade potom opäť nad rámec záveru o nepreukázaní žalobcom vykonávania pre žalovanú v pracovnom pomere inej pracovnej činnosti než tej spadajúcej do pôsobnosti konateľa spoločnosti a skôr všeobecnejších úvah o tom, kedy by pracovnú zmluvu spoločnosti s jej konateľom šlo považovať za platný právny úkon, už len zopakoval príslušnú časť odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie (tu porovnaj podstatnú časť textu zasadeného odvolacím súdom do úvodzoviek na strane 29 jeho rozsudku a bod 62 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie).

3. Aj proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f/ aj § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Namietanou vadou tzv. zmätočnosti v podobe porušenia jeho práva na spravodlivý proces podľa neho odvolací súd opätovne zaťažil konanie pred ním (a i jeho výsledok) tým, že v odôvodnení svojho rozsudku neposkytol dostatočné odpovede na jeho odvolacie námietky, pričom toto sa týkalo navzdory opakovanému výskytu tejto vady predovšetkým záverov o preukázanom prekryvaní sa oboch žalobcom v minulosti zastávaných funkcií a o neexistencii pracovného pomeru, ktoré okrem nesprávnosti nemajú ani oporu vo vykonanom dokazovaní. Treba totiž považovať naďalej za nesporné ako to, že žalobca činnosti vykonávané na základe pracovnej zmluvy nevykonával len pre žalovanú, ale i pre iné spoločnosti v rámci skupiny R. S. patriace pod pôsobnosť materskej firmy v X., tak aj to, že žalovaná vznik pracovného pomeru medzi stranami sporu zmluvou z 10. januára 2008 nepoprela. Odvolací súd sa s týmito jeho argumentmi nevysporiadal a rovnako neposkytol objektívne uspokojivú odpoveď na otázku, prečo bolo správnym zamietnutie jeho návrhov na dôkazy za stavu tzv. informačného deficitu (keď žalobca mnohými listinami a to nie z vlastnej viny už nedisponuje a spôsob fungovania skupiny R. S. ako tzv. holdingovej spoločnosti vrátane evidentnej nezhody činností konateľa žalovanej a regionálneho generálneho manažéra skupiny šlo preukázať výsluchom J. U., ktorý navrhol, avšak bezúspešne). Dosiaľ dovolacím súdom neriešené právne otázky, od ktorých riešenia záviselo aj rozhodnutie odvolacieho súdu v tejto veci, sformuloval tak, I. či môže konateľ so spoločnosťou s ručením obmedzeným na výkon funkcie konateľa platne dohodnúť a to s ohľadom na ústavnú zásadu „pacta sunt servanda“ režim ZP“ (pričom súčasťou tejto otázky boli aj ďalšie podotázky špecifikujúce tu posudzovaný problém) a II. či je v súlade s čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (uverejneného v prílohe oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb., pozn. najvyššieho súdu) a/alebo s právom na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu“ (ďalej tiež len „Dohovor“ a „Dodatkový protokol“) postup súdov, ktoré zamietli žalobu o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a o náhradu mzdy bez zaoberania sa tým, či tým nedochádza k porušeniu práv garantovaných vyššie označenými článkami Dohovoru a/alebo Dodatkového protokolu. Navrhol zrušenie rozsudkov oboch nižších súdov a vrátenie veci na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

4. Žalovaná navrhla dovolanie ako nedôvodné zamietnuť, majúc za to, že tentoraz neobstojí námietka výskytu tvrdenej tzv. zmätočnej vady za použitia „univerzálnej“ argumentácie, s ktorou už žalobca raz uspel a odvolaciemu súdu nejde vytknúť, že využil zákonom výslovne predpokladaný postup (podľa § 387 ods. 2 CSP). Nejde tu potom podľa nej ani o tvrdený stav nesprávneho právneho posúdenia veci v právnej otázke významnej pre rozhodnutie a dosiaľ dovolacím súdom neriešenej, pretože prvá z dovolaními položených otázok je v skutočnosti otázkou dovolenosti súbehu funkcie štatutárneho orgánu a pracovného pomeru, riešenou (a vyriešenou) v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/92/1997 a 4MCdo/6/2009 a druhá otázka vykazuje znaky otázky akademickej, s rozhodnutím v tejto veci nesúvisiacej, položenie ktorej navyše nepodporuje ani relevantná judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) potom, čo zistil, že dovolanie aj tentoraz podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech boli vydané (§ 424 CSP) obe dovolaním napádané rozhodnutia (potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu ako primárny predmet dovolacieho prieskumu aj ním potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie ako predmet sekundárny), za

splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP v spojení s čl. I §§ 12 a 15 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene živnostenského zákona v znení neskorších zmien a doplnení), i v tomto v poradí druhom žalobcom iniciovanom dovolacom konaní po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba považovať za prípustné a tiež dôvodné (nech aj toto platilo len vo vzťahu k časti argumentácie týkajúcej sa zmätočnosti).

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Na základe ustanovenia § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach §§ 420 a 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (písmeno b/ ustanovenia).

9. Ako dovolací súd spomenul už vo svojom skoršom rozhodnutí v tejto veci (v uznesení sp. zn. 7Cdo/226/2017), uznesením veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 21. marca 2018 sp. zn. 1VCdo/1/2018 a uznesením ústavného súdu z 25. apríla 2018 sp. zn. PLz. ÚS 1/2018-22 došlo k prekonaniu právneho názoru veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu o neprípustnosti kumulácie dôvodov prípustnosti dovolania podľa ustanovení §§ 420 a 421 CSP, vyjadreného v uznesení z 19. apríla 2017 sp. zn. 1VCdo/2/2017, a preto aj pri zaoberaní sa už v poradí druhým dovolaním žalobcu bolo potrebné vysporiadať sa s tvrdeniami o existencii oboch takto dovolaním súbežne uplatnených dôvodov prípustnosti dovolania, v súlade s logikou procesnej úpravy však v poradí priradenom takýmto dôvodom chronológiou príslušných ustanovení zákona - rozumej najskôr tvrdenou zmätočnosťou a len za predpokladu jej nezistenia, resp. vtedy, ak by to bolo v záujme ďalšieho postupu v konaní nevyhnutné alebo ak by oba dôvody šlo charakterizovať ako spojené nádoby (s praktickou neoddeliteľnosťou jedného od druhého), aj namietaným nesprávnym posúdením veci).

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (v tejto súvislosti porovnaj napríklad 1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017 či 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v tomto konkrétnom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

11. Najvyšší súd vo svojej už dostatočne stabilizovanej judikatúre opakovane prízvukuje, že pojmovým znakom vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ CSP je to, že k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo tiež nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie); atribútom nesprávnosti potom to, že tento (postup) má za následok znemožnenie strane sporu (skôr a v mimosporových konaniach naďalej účastníkovi konania) realizovať jej procesné oprávnenia a mári možnosti jej aktívnej účasti na konaní (R 129/1999 a 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017 a 8Cdo/85/2018).

Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je totiž možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom a integrálnou súčasťou práva, o ktorom je reč, je tiež právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

12. Žalobca dovolaním namietal najmä, že k vade zmätočnosti predpokladanej ustanovením § 420 písm. f/ CSP došlo v dôsledku toho, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nemá (a to napriek tomu, že pre opodstatnené vytknutie rovnakej vady bol už skorší taktiež potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu zrušený) zákonom stanovené náležitosti, je nepreskúmateľné, arbitrárne a náležite nereaguje na jeho odvoláciu argumentáciu.

13. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu je tiež konštatovanie, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu (napr. 6Cdo/196/2016). V špecifickom prípade postupu odvolacieho súdu, predpokladaného ustanovením § 387 ods. 2 CSP (v režime skoršej úpravy § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, t. j. zákona č. 99/19863 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) je pritom postačujúcim, ak odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe zahŕňa (po obsahovej stránke) aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dopĺňanie ďalších dôvodov na podporu argumentácie v prvej inštancii (odvolacím súdom) pritom v tomto prípade nie je (nebude) pravidlom (ale naopak výnimkou) a spravidla ani nebude možným, ak súd prvej inštancie odvolaciemu súdu (povedané obrazne) „vezme vietor z plachiet“ (tým, že sa pri odôvodňovaní rozhodnutia, neskôr podrobovaného prieskumu v odvolacom konaní, sám objektívne uspokojivo, a teda dostatočne vyporiada so všetkými relevantnými (právne významnými) argumentmi všetkých účastníkov konania a ani odvolanie neprinesie nič iné, než polemiku s takýmto jeho úvahami. Ak ale odvolací súd túto možnosť naopak mať bude a rozhodne sa ju i využiť, z pohľadu možného porušenia (takýmto jeho postupom) práva strán sporu na spravodlivý proces (skôr odňatia účastníkom možnosti konať pred súdom) môže byť významným len to, či sa dopĺňajúca argumentácia nedostane do takého stretu s argumentáciou súdu prvej inštancie, pri ktorom by už boli namieste buď úvahy o prekvapivosti záverov odvolacieho súdu a/alebo taktiež možné iné úvahy o tom, či zvolená argumentácia ako celok ešte vykazuje znaky vnútornej súdržnosti (konzistencie).

14. Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že tieto majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom (teda i v odvolacom) konaní síce nemá (nemusí) odpovedať na každú (jednotlivú) námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú pre rozhodnutie (o odvolaní) rozhodujúci význam, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05); práve v takomto rozlíšení (námietok a argumentov na jednej strane s významom pre správne uchopenie posudzovaného problému a na strane druhej z tohto pohľadu bezvýznamných) však treba hľadať tiež kľúč k riadnemu uchopeniu ďalšieho problému splnenia si prieskumným súdom všetkých povinností, ktoré naň právo kladie.

15. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP); odvolací súd sa však v odôvodnení musí zaoberať podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie a rovnako sa odvolací súd musí vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP).

16. Z práve odcitovaných ustanovení vyplýva to, na čo dovolací súd upozornil odvolací súd už pri

zrušení jeho rozsudku z 25. októbra 2016 a čo vyjadril (právnou vetou, na ktorej až na doplnenie nedopatrením vynechaného slova „povinnosti“ nevidí dôvod čokoľvek meniť) tak, že možnosť praktického prevzatia argumentácie súdu prvej inštancie odvolacím súdom nezbavuje odvolací súd povinnosti hoc i len veľmi stručne a úmerne okolnostiam konkrétneho prípadu reagovať na argumentáciu z odvolania (prinajmenšom tak, že I. poukáže na odvolacie námietky, ktoré sú iba opakovaním súdom prvej inštancie neprijatej argumentácie, ku ktorej však takýto súd zaujal adresné stanovisko, alebo aspoň zrozumiteľne vysvetlí, prečo táto bola bez právneho významu a II. v prípade iných námietok odvolací súd ozrejmi, prečo spôsob nazerania na problém neboli spôsobilé ovplyvniť) - čím nie je myslené, že odvolateľovi musí byť dané za pravdu, ale že musí dostať objektívne zrozumiteľnú odpoveď na svoj špecifický argument. Práve urobiť tejto povinnosti zadosť sa podľa názoru dovolacieho súdu ani tentoraz odvolaciemu súdu nepodarilo.

17. Hoci z písomného vyhotovenia rozsudku odvolacieho súdu možno celkom nepochybne vypožarovať evidentnú snahu vyvarovať sa tej podoby opätovne dovolateľom namietanej tzv. zmätočnej vady, pre ktorej existenciu dovolací súd pristúpil k zrušeniu rozsudku sp. zn. 5CoPr/14/2015, a teda v rámci odôvodňovania svojho ostatného rozhodnutia už odvolací súd venoval v inak dosť rozsiahlom texte (31 strán) odvolacím námietkam žalobcu hneď niekoľko bodov a strán (vyjadrené číselne 3 zo 60 bodov na ploche cca 2 a pol strany, čo je 5, resp. cca 8 %), tento spôsob vysporiadania sa s argumentáciou odvolateľa (totožného s neskorším a tu zhodou okolností aj skorším dovolateľom) by s prihliadnutím k už uvedenému vyššie bolo možné prijať iba vtedy, ak by dopĺňujúca argumentácia odvolacieho súdu nad rámec prevzatia dôvodov súdu prvej inštancie nevykazovala znaky protirečivosti (nesúdržnosti), obsahovala by dostatočne konkrétne a aj obsahom spisu podložené vytknutie parciálnej argumentačnej nesprávosti súdu prvej inštancie spolu s uvedením dôvodov, pre ktoré sa táto na správnosti rozhodnutia vo veci samej (zamietajúceho žalobu) neprejavila a (do tretice) by v nej šlo nájsť aj právne obhájitelný spôsob naloženia s celým súborom námietok žalobcu, tiahnucích sa ako obrazná „červená niť“ celým doterajším konaním, ktorých podstatou bolo nespochybňovanie skutkovej okolnosti poverenia žalobcu v minulosti (v období rozhodnom i z pohľadu žalobou uplatňovaných nárokov) a aj vykonávania ním v rámci organizačnej štruktúry skupiny R. S. ako tzv. holdingovej spoločnosti (ktorej súčasťou mala byť, resp. stále je tiež žalovaná) nielen činnosťami pre žalovanú, ale aj pre ďalšie súčasti skupiny. Neodmysliteľnou súčasťou ostatného uvedeného bol právny rámec, v ktorom sa takéto ďalšie pôsobenie žalobcu (celkom zjavne bez ďalšieho - i so zreteľom k jeho „vystrojeniu“ na tento účel aj splnomocneniami odvolanými pri príležitosti odstránenia z funkcie konateľa - prekračujúce medze oprávnení štatutárneho orgánu žalovanej) malo diať, udržateľnosť súdom prvej inštancie podsunutého záveru o takto založenom právnom vzťahu žalobcu s inou osobou než žalovanou (pri ktorom sa žiadalo - v záujme úspešnej oponentúry voči tvrdeniu o pracovnom pomere strán sporu - argumentačne zvládnuť odpoveď na otázku, pre koho konkrétne a na akom právnom základe teda mal žalobca v minulosti spomínané iné činnosti vykonávať), s čím mala bezprostredný súvis tiež ďalšia námietka skutkového (ne)podloženia ďalšieho záveru o úplnom prekrytí sa činnosťami plynúcich z funkcie konateľa s tými na báze pracovnej zmluvy.

18. Odvolací súd totiž konzistenciou argumentácie ako celku určite nepomohol, keď spôsobom reprodukoványm v bode 2 zhora bez opory v čomkoľvek tvrdil opak konštatovaného súdom prvej inštancie, na ustálenie jeho možného záujmu sa v tomto čiastkovom prípade so súdom prvej inštancie (na rozdiel od zvyšku odôvodnenia jeho rozsudku) nestotožniť a napriek tomu výsledok sporu v prvej inštancii aprobovať (teda na to, že u inkriminovanej časti odôvodnenia nešlo len o chybu spôsobenú nedostatočnou pozornosťou pri prepise) nebolo z čoho usúdiť a ani obhájiť odopretie vykonania žalobcom navrhovaného dokazovania s možným poukazom na jeho nespôsobilosť prispieť k objasneniu rozhodujúcich skutočností nezvládol, zvlášť ak napokon dovolateľovi bolo treba dať za pravdu i v tom, že súd prvej inštancie sa „rozkrýtiu“ a pochopeniu štruktúry a fungovania skupiny, v rámci ktorej v minulosti pôsobili obe strany sporu vyhol, odvolací súd napriek trvaniu žalobcu na odstránení takto vzniknutej medzery v skutkových zisteniach a zodpovedajúcim návrhom na dôkazy jeho návrhy v skutočnosti odignoroval a práve v tom bolo treba vidieť tiež základ následnej neschopnosti oboch nižších súdov úspešne sa zhostiť povinnosti objektívne uspokojivo a presvedčivo zodpovedať otázku absolútneho prekrytia sa činnosťami vykonávaných žalobcom vo funkcii konateľa, s ktorou mala priamy

súvis i otázka existencie žalobcom tvrdeného a žalovanou najskôr nepopieraného a až neskôr popieraného pracovného pomeru. Pre úplnosť sa pritom napokon dovolaciemu súdu žiada uviesť, že súčasťou argumentácie žalobcu (nech aj vyjadrenej len implicitne) bola i jeho požiadavka na nastolenie právnej istoty, ktorej zaiste nešlo vyhovieť bez zvládnutia logického „cvičenia“ na tému ako môže byť platnou výpoveď, resp. okamžité skončenie pracovného pomeru, ak tento platne dojednaný nebol.

19. V danom prípade tak opäť nešlo inak, než konštatovať, že odvolací súd sa v rozpore s výslovným príkazom urobeným súčasťou ustanovenia § 387 ods. 3 CSP v odôvodnení svojho rozsudku nevysporiadal s podstatnými tvrdeniami žalobcu, uvedenými v jeho odvolaní a to za situácie, keď sa s nimi už pred ním opomenul vysporiadať súd prvej inštancie. Opätovné zaťaženie výsledku konania v druhej (rozhodujúcej) inštancii už raz opodstatnene vytknutou a dovolacím súdom zistenou vadou vylučovalo iný záver než ten, že v tomto prípade došlo k zaťaženiu konania pred odvolacím súdom tvrdenou zmätočnosťou vadou podľa § 420 písm. f/ CSP

20. Dovolacím súdom konštatovaná procesná vada zmätočnosti uvedená v ustanovení § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť dovolania; zároveň je však tiež dôvodom, so zreteľom na ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie bez ďalšieho zrušiť. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa do 30. júna 2016 ustálila na tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti znemožňujúcej strane realizáciu jej procesných oprávnení, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší bez toho, aby sa zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu a pretože na tom zotrúva rozhodovacia prax najvyššieho súdu aj po nadobudnutí účinnosti predpisov tvoriacich súčasť rekodifikácie slovenského civilného procesu (2Cdo/5/2018, 3Cdo/146/2018, 8Cdo/70/2017). Dovolací súd preto ani v tomto prípade neposudzoval dovolanie z hľadiska opodstatnenosti argumentácie majúcej väzbu na riešenie právnych otázok (čo v konkrétnostiach znamená tak z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP, ako aj jeho dôvodnosti v zmysle § 432 rovnakého zákona).

21. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s týmito ustanoveniami preto zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, majúci za to, že náprava zrušením len rozhodnutia odvolacieho súdu je v tomto prípade možná i postačujúca (§ 449 ods. 2 CSP) a vychádzajúc z toho, že tým, komu bolo namieste pričítať dovolaním vytýkanú vadu zmätočnosti bol práve odvolací súd (s povinnosťou reagovať na zákonom ustanovené skutočnosti, ktorú si ale nesplnil a v tomto smere bolo podružným, že tomuto predchádzalo nevysporiadanie sa so všetkými skutočnosťami už v prvej inštancii, osobitne ak odvolací súd v tejto veci možnosť zrušiť rozhodnutie súdu prvej inštancie už využil).

22. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.